

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zlo dvoličnikov

Dvoličnost je v življenju že nekaj tako vsakdanjega, da se je skoraj niti ne zavedamo več. Zdi se nam, da mora biti tako in nič drugače.

In vendar je ta dvoličnost, ki obstaja v tem, da kdo drugače ravna oziroma govori kakor misli, znak bolezni pri posamezniku in tudi pri celotni družbi.

Vsak trenutek n. pr. slišimo izraz »socialno delo« — »socialna pomoč« — »socialno vprašanje«.

Socialen je beseda tujega izvora in pomeni po naše družaben. Izraz srečujemo v politiki (socialna demokracija = politična struja oziroma gibanje, ki hoče demokratizirati vso družbo), pa tudi v drugih panogah javnega življenja. Poznamo socialno vedo, socialno filozofijo, socialno skrbstvo itd.

Pri zadnjem se hočemo nekoliko pomuditi. Socialno skrbstvo lahko organizira država, banovina, občina, razna društva, stanovi in sloji. Njegova naloga obstoji v tem, da ti družabni organizmi skupno pomagajo gospodarsko šibkejšim slojem ali tudi posameznim osebam. Ta naloga je vsaj na prvi pogled lepa in plemenita, v bistvu pa pomeni vendar smišljeno človeške kulture. Dokazuje namreč, da smo še daleč od družabnega vzora, po katerem vedno stremi človeška družba.

Kakšen je ta vzor? V svoji zasnovi je preprost: Vsak zdrav človek naj bi imel v okviru skupnosti možnost, uveljavljati vse svoje tvorne sile in od tega živeti. To se pravi: smel in mogel naj bi delati ter se z delom pošteno preživljati. Šele tam in tedaj, kjer in kadar bi narava ta red prekinila (bolezen, pohabljenost, starostna onemoglost in podobno), bi morala družba uveljaviti svoj socialni čut in pomagati prizadetim. Te pomoči pa nikakor ne bi smeli ocenjevati kot miloščino, ampak kot služnostno dajatev zdravih in za delo sposobnih njim, ki jih je narava tega daru oropala.

V resnici je ta prava naloga v vsakdanjem življenju hudo popačena. Današnja družba ni še niti v toliko popolna, da bi vsakemu človeku dovoljevala izvrševanje njegovih osnovnih pravic. Množice, ki po svetu zamaščejo dela, množice, ki garajo in kljub težkemu delu komaj životarijo, nam dovolj obupno potrjujejo to trditve. Ali ni več kot bridko-smešno človeka, ki je delal, najprej pahniti v propast, potem pa mu izkazovati usmiljenje?

Taki izrodki v družabnem življenju seveda brzkone nikoli ne bodo popolnoma izginili, a boriti se je treba proti njim že radi tega, da ne postanejo — pravilo.

S tega vidika moramo v načelu odklanjati tudi ono socialno delo, ki se vrši brez kontrole. Pri današnjih razmerah je namreč kaj upravičena bojazen, da bo marsikdo pod krinko socialnosti zbiral in uporabljal na-

brana sredstva v svojo osebno korist ali v korist svojega ožjega kroga, ne pa v korist tistih, ki jim je družba dolžna pomagati.

Ne da bi se podrobneje spuščali v posamezne primere, naj naglasimo le nekaj splošnih zahtev glede socialnega dela, in sicer:

1. Socialno delo je treba spraviti v sklad z naravnimi zakoni.

2. Slovani poznamo že iz pradobe najbolj dovršeno in namenu ustrezajočo socialno organizacijo: zadrugo. Zato je treba stremeti za tem, da se v vsem našem ustvarjanju in tudi

Tihotapstvo, naša gospodarska rana

O tihotapstvu zanimivo razpravlja v eni zadnjih številčk »Trgovski list«. Pri tem pravilno poudarja, da tihotapstvo ni mogoče »uspešno zatirati le s policijskimi ukrepi. Kadar je nagrada tihotapecu zaradi previsoke trošarine tako velika ko sedaj, ni skoraj pričakovati, da bi tudi najstrožji ukrepi imeli pravi učinek. To se je pred kratkim tudi izkazalo, saj so se dali celo nekateri organi dohodarstvenega urada od tihotapecev podkupiti. Če se torej hoče v resnici zatrei tihotapstvo, potem treba znižati trošarino in uvoznino na takšno mero, da ne bo ta prevelika vaba za tihotapstvo. Zato je potrebno, da se upoštevajo predlogi ljubljanskih trgovcev in zniža mestna trošarina na znosno mero. Če se to ne zgodi, potem moremo z gotovostjo računati, da se bo tihotapstvo še povečalo. Kajti kdo naj ustavi tihotapstvo, če »zaslužič« tihotapec pri 25 kg zaboju masti 50 din, pri 5 kg čokolade že 20 din, pri 5 kg šunke ali salame 1750 din, pri 5 kg boljših sirov pa celo 40 din. Samo 10 kg treba tihotapecu spraviti čez mejo, pa ima 40 do 80 din v žepu! Vsi pa vemo, da se danes ne tihotapi blago le v nahrbtnikih, temveč tudi na vozovih in na motornih vozilih. Tihotapstvo zato v resnici vedno bolj ogroža legalno (zakonito) trgovino in mestne finance.

Ne bo pa tihotapstva konec, dokler bo »zaslužič« tihotapca zaradi visoke trošarine tako velik kakor sedaj. Šele potem, ko bo tihotapec videl, da se tihotapstvo ne izplača, bo tihotapstvo opustil. Teoretično se more sicer s silno kontrolo tihotapstvo preprečiti, toda v tem primeru je ta kontrola tako draga, da gre večina dohodkov od trošarine za plačevanje kontrolnih organov. V tem primeru izgube trošarine svoj smisel, ker ne dajo več onega finančnega efekta (učinka), zaradi katerega so bile uvedene.

Zato znižajte trošarine na znosno višino — in finančni efekt trošarin bo večji!

Podobno kakor vprašanje tihotapstva ob mestni meji, je tihotapstvo ob državni meji, le da se tam godi v večjem obsegu. Tudi tam ne bo nikdar mogoče zatrei tihotapstva s kaznimi, ampak bi se morda dalo zmanjšati edino s po-

v socialnem delovanju uveljavijo zadružna načela.

3. Osebna korist mora biti vselej in povsod podrejena skupnostnim interesom. Zato moremo in smemo osebnost upoštevati, priznavati in spoštovati le kot sestaven del skupnostne tvorne sile.

4. Zavestno in dosledno ravnanje po teh smernicah bo pregnalo iz javnega življenja najhujšega nasprotnika vsakega resničnega napredka, to je dvoličnost, tisto neiskrenost in licemersko potvarjanje, ki ga bičajo in so ga vedno bičali veliki duhovi vseh narodov.

Če bomo vsaj v kmetskih vrstah dosegli ta ideal, potem smo lahko prepričani, da smo opravili veliko delo, sebi in človeštvu v prid.

večano možnostjo počtenega zaslužka, to se pravi z gospodarskim dvigom obmejnih predelov. Kako pa dejanski skrbimo za ta napredek in za gospodarski dvig, nam je zgovorna priča naša banovina, ki meji na tri države, a je kljub temu »sirota Jerica«, torej zaradi svoje siromaščine vprav — vzgajališče, prava »selekcijška postaja« tihotapstva. Kdaj se bomo lotili zdravljenja te naše velike gospodarske rane?

Kjer vlada pravica, ni brezposelnosti

Že večkrat smo v našem listu naglašali resnico, da je vsega današnjega gospodarskega gorja na svetu kriva samo napačna razdelitev dobrin. Kako naj si sicer razlagamo pojav, da v agrarnih (kmetijskih) državah, kjer je živeža več ko v izobilju, ljudje — strdaajo? Kako naj razumemo okolnost, da tam, kjer manjka cest in drugih prometnih zvez, cele armade rok zamaščejo dela?! Takih in podobnih pojavov bi lahko našteali še dolgo vrsto.

Seveda, ob pravilni razdelitvi dela in dobrin, bi dali brezposelnim dela, lačnim kruha in raztrganim obleke. To ni domišljija, ampak zahteva zdravega razuma. Da je ta zahteva tudi res izvedljiva, nam dokazuje Švedska. V tej državi nezaposlenih delavcev sploh ne poznajo.

Delavce, ki slučajno kdaj nimajo rednega dela, zaposli država z izrednimi deli. Tako je vedno toliko dela, da se v nekaterih strokah pojavlja celo pomanjkanje strokovno izurjenih delovnih moči.

Podobno kakor na Švedskem je tudi na Finskem. Tudi tam je vedno za vse ljudi dela dovolj. Industrijska proizvodnja se dviga, izvoz narašča, nove tovarne nastajajo, vse pa se vrši smotreno in po natanko premišljenem načrtu.

Kaj mislite, kako je to mogoče? Ali morda znajo tam gori na severu čarati, da tako z lahkoto premagujejo in odstranjujejo težave in ovire, ki se drugod zde nepremagljive?

Slovenska kmetjska mati

Odkar so med vojno dan za dnem ginevali sto in sto tisoči ljudi po raznih bojiščih, se je Evropa domislila matere, ki je v bolečinah dala življenje vsem tem mnogobrojnim tisočim, jih z ljubeznijo vzrejala in vzgojevala ter se jim vsa žrtvovala, da bi mogli — živeti. In leto za letom so tedaj pomladni dnevi posvečeni materi.

Če zasluži pozornost in spoštovanje mati sploh, ga v posebni meri zasluži naša kmetjska in delavska mati, ki mora kljub trdemu delu, kljub pomanjkanju in vsakterim stiskam ohranjevati življenje in ga tudi v čudoviti, nesebični požrtvovalnosti res ohranjuje.

Tuja nam je misel, da bi bile matere z nekaj besedami pohvale in priznanja že dovolj nagrajene za svoje velike žrtve. Ne, materji bomo dali priznanje šele na ta način, če bomo njen socialni položaj dvignili, če ji bomo omogočili, da se bo z vsemi svojimi silami res lahko posvetila svoji življenjski nalogi.

Tu nas čaka še široka ledina, skoraj bi rekli — puščava. Kakor pa povsod v življenju, tako je tudi tukaj prva zahteva — gospodarski dvig. Kaj pomaga materi najlepše voščilo in najtoplejša beseda, če pa mora reva sama in njen zarod toniti v bedi?

Delati tako, da postanejo naši kmetjski in delavski domovi zibelke blagostanja in zadovolj-

nosti, to se pravi — častiti in priznavati slovensko mater!

Delati in napeti vse sile za to, da iz naših družin preženemo jetiko z vsem silnim tropom onih boleznih, ki so v prvi vrsti posledica bede, pomanjkanja in prenapornega, človeške sile presegajočega dela in trpljenja, to se pravi — ljubiti slovensko mater!

Delati vsak po svojih močeh tako, da preprečimo novo prelivanje krvi, novo razdejanje in uničevanje dobrin, ki smo jih s trudom ustvarjali — to je najlepše darilo slovenski materi.

Naša Irpeča in kakor zlato v ognju, v delu in skrbeh preskušena kmetjska mati naj zato ne pričakuje od nas slavospevov, hvalisanja in praznih besedi. Presveta nam je misel nanjo in pregloboko čutimo hvalečnost do nje za vse, kar nam je že poklonila in nam vsak dan iznova poklanja. Zato se je spominjamo samo z delom. Svoje mlade vrste strinjamo zanjo, svoje moči in sile urimo in krepimo zanjo, v vsem svojem dejanju in nehanju se borimo zanjo! Da se po naših vaseh zopet naseli zadovoljstvo, tisti vedri smeh, ki po opravljenem delu osvežuje, poživlja in krepi, zato vstajamo in to bo naš dar slovenski kmetjski materi. Ko to dosežemo, tedaj šele bomo z njo obhajali pravi, resnični praznik, njen — prvi materinski dan.

Druga plat zvona o modri galici

V zadnjem času se je v javnosti večkrat preselilo vprašanje cene in kvalitete modre galice. Raznesle so se pa vesti, ki nikakor ne odgovarjajo dejanskemu stanju. Predvsem se skuša zvaliti povišek cen modre galice na tovarne, ki jo izdelujejo. S popolnoma pogrešnih vidikov se je tudi razpravljalo o vprašanju kakovosti. Radi tega hočemo navesti nekaj dejstev, da bo konzument v spornih dejstvih dobil pravo sliko.

Način izdelave modre galice ni niti težaven, še manj pa morda tajen. Izdeluje se modro galico iz čistega bakra in žveplene kisline, kakor pri nas tako tudi v inozemstvu, v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Angliji itd. — Baker se namreč raztaplja v žvepleni kislini, pri čemur nastane bakrov sulfat. Tako dobljena raztopina se prepušča kristalizaciji, potem se kristale odvzame, se jih posuši in da v promet pod imenom »modra galica«. Domače tovarne uporabljajo pri izdelovanju borski baker, ki vsebuje vsaj 99,5% bakra. Iz tega bakra pridobljena modra galica vsebuje 99,5% kristaliziranega bakrenega sulfata. Prav tako postopajo tovarne tudi v drugih državah, z edino razliko, da uporabljajo baker drugega izvora, ki pa ne doseže vedno čistote 99,5% kakor pri nas uporabljeni borski baker, ki predstavlja po čistoti eno najboljših svetovnih znamk.

Iz gornjega dejstva sledi, da je velika zaboda vinogradnikov, v kolikor mislijo, da je tuja galica več vredna kakor domača. Nočemo trditi, da je domači proizvod veliko boljši od inozemskega, trdimo pa, o čemur se lahko vsakdo s pomočjo analize prepriča, da je domača galica po čistosti in vsebini bakra boljša od vseh odgovarjajočih inozemskih izdelkov, ker imajo ravno domače tovarne prvovrstno surovino to je baker iz Bora, na razpolago.

Še nekaj opomb radi letošnjega povišanja cen modri galici:

Domače tovarne so postavile za modro galico veletrgovcem in združnim centralam letos ceno ca. Din 6.20 za kg franko vsaka postaja v dravski banovini. — Za 1000 kg bakrene galice je potrebno 280 kg bakra. Če vzamemo za podlago današnje cene bakra, potem bi tovarno stala galica najmanj Din 6.80 za kg, katera cena seveda ne vsebuje zaščitne carine, temveč predstavlja čiste produkcijske stroške brez vsakega dobička. Kakor se iz tega vidi, se današnja pro-

dajna cena za galico na veliko giblje daleč izpod današnje proizvodne cene. S tem nočemo reči, da tovarne dajejo galico v zgubo, temveč so tovarne vpoštevajoč, da vinogradniki ne razpolagajo z dovoljnimi denarnimi sredstvi z ozirom na nizko ceno vinu, ter da je pri nižji ceni poraba galice večja, nastavile ceno, ki je najskrajnejše kalkulirana. Morebitni letošnji dobički pri nakupu bakra — pri proizvodnji galice ni letos nobenih dobičkov — se ne morejo smatrati kot realni, ker se ti dobički, za katere morajo tovarne še plačati davke, lahko prihodnje leto spremenijo v zgubo, ker lahko nastopi slučaj, da bodo cene bakru jeseni, ko se prične z izdelovanjem galice, višje kakor pa spomladi, ko se prične prodaja.

Za podlago prodajne cene za modro galico se vedno vzame cena bakru, ki velja na dan prodaje modre galice. Tako računajo tudi inozemske tovarne (Montecatini, angleške tovarne itd.) ter stane danes inozemska galica najmanj Din 1 do Din 2 pri kg več, kakor pa domača galica. Vpoštevati je tudi, da domače tovarne z izkupičkom ki ga bodo prejele v letošnji seziji za modro galico, morda niti ne bodo mogle kriti potrebo bakra za prihodnje leto, ako bo cena bakru še nadalje porastla, temveč si bodo morale priskrbeti nov denar.

Vsled tega smatramo vse napade in neupanje napram domači modri galici in tuzemskim tovarnam kot popolnoma neupravičene. Če teh domačih podjetij ne bi bilo, bi danes vinogradniki morali plačevati inozemsko galico sigurno za Din 2 pri kg dražje, pri tem pa ne bi dobili prav nič boljšega blaga, kakor jim to nudijo domače tovarne.

Kdor hoče ceneno galico, naj jo kupi takoj, ker je, sodeč po današnji situaciji in vsled zgoraj omenjenih okoliščin, preje možno, da se bodo cene domači galici povišale, kakor pa znižale.

Plačane obresti in življenjske potrebščine

Pravosodni minister je izdal avtentično razlago k nekaterim pojmom v uredbi o likvidaciji kmetjskih dolgov, in sicer:

1. Pod plačanimi obrestmi v smislu odstavka 1. čl. 4. uredbe o likvidaciji kmetjskih dolgov se razumejo obresti, ki so vplačane v gotovini,

kakor tudi obresti, ki so kapitalizirane na podlagi pogodbe;

2. pod blagom iz točke 1. čl. 36. uredbe o likvidaciji kmetjskih dolgov se razumejo življenjske potrebščine kakor živež, živinska krma, pohištvo, obleka itd. in poljsko orodje, ki se izkorišča izključno z uporabo človeške in živinske sile.

Občni zbor

Kmetjske posojilnice ljubljanske okolice, registrovane zadrage z nemejeno zavezo v Ljubljani.

Dne 10. t. m. se je vršil občni zbor Kmetjske posojilnice ob obilni udeležbi združnikov. Občni zbor je potekel mirno ter sta bili sprejeti z ogromno večino glasov bilanci za leti 1934. in 1935. ter izvoljena nova uprava. Obe bilanci, ki sta aktivni, in pa novo izvoljena uprava, v kateri se nahajajo razni ugledni gospodarstveniki, dokazujejo, da je ta star ugledni slovenski denarni zavod, ki je tudi moral enak kot mnogo večjih denarnih zavodov zaprositi za zakonito zaščito, na najboljši poti v normalne razmere.

Bilanca za l. 1935. izkazuje 160.000.000 din vlog, ki so poleg gotovine krite še s posojili in drugimi terjatvami, nepremičninami itd.

Kako naraščajo nove vloge pri Mestni hranilnici ljubljanski

S 1. decembrom 1936 je Mestna hranilnica ljubljanska začela z oproščanjem starih vlog. Dosedaj je oprostila te vloge do Din 10.000.—. Skupno stanje teh vlog je znašalo 55.775.000 din, a je bilo do 1. aprila 1937 dvignjenih od njih le din 6.333'000.—, t. j. 11'35%. Nove vloge so v istem času narastle za din 16.750.000.—, da so znašale 1. t. m. din 61.177.000.—, s 15. aprilom 1937 so pa znašale že din 64.273.000.—. Zaupanje vlagateljev v Mestno hranilnico ljubljansko se torej vidno vrača in vsemu našem gospodarstvu bo v prid, da pride ta naš največji slovenski denarni zavod čim prej v položaj, da bo lahko izplačeval vse stare vloge v celoti, t. j. da postane popolnoma likviden.

Pobegli kuhar

Marsikom je znano, da so ljudje v Loški dolini, ki znajo skuhati prav dober čaj. Zalibog ni ta čaj nič zalegel, drag je pa le bil. So pa te vrste ljudje kuhali že dolgo časa godljo: italijansko mineštro, paprikaž, pa tudi Francove makarone. Vse te jedi so prav dobro računali — in kšfet je uspeval. Najboljša je bila godlja. Pri njej se je najbolje zaslužilo. Toda ljudje so se naveličali te menaže. Rekli so, da je jed prisojena in zažana. Pa je gospoda skuhalo žajfo po kloštrskem receptu in se umila, češ: »Mi smo čisti, pa tudi naša jed je dobra!« Ljudje so pa kljub vsemu opešali, da cela vas ni mogla dvigniti svojega bandera. Ljudstvo je očitalo, da je to zato, ker gospoda pri godlji sama »ta boljše« sne, dajo nam pa »ta slabše« in še drago računajo. Niti njih dobičkov ne smemo videti. Gospoda je nato spet naložila velik kotel in vabila po vaseh ljudi, naj pridejo jest godljo. Kdor je delal za godljo reklamo, je bil dobro plačan. Zgodilo se je pa drugače. Naenkrat se je godlja zažgala, kotel pa spuščal, da je zamrdelo daleč naokoli. S kšfptom ni bilo nič.

Glavni kuhar je ušel. Komaj je zbral še denar in zbežal daleč čez hribe in doline, da ga smrad ne doseže. Tam so ga lepo sprejeli, da bo tudi tam kuhal za kšfet.

Drugi kuhar je nekaj tacega požrl, da mu je v želodcu ostalo. Moral je k dohtarjem. Tam je moral najprej tisto izrigati. Bila je to zadnja prasice. Dohtarji so bili hudi nad tako požrešnostjo, pa so ga zdravili s poprom in papriko. Še sedaj ima polne oči.

Tako smo ostali pri nas za enkrat brez godlje in brez kuharja.

Doma in drugod

Peter Živkovič

predsednik JNS, je imel v Šumadiji več sestankov okrajnih organizacij. Sestanki so bili dobro obiskani. Predsednika so pristaši povsod navdušeno sprejeli.

V Kragujevcu

so priredili v nedeljo politično zborovanje demokrati, pristaši Lj. Davidovića. Ker se Davidovič ni mogel osebno udeležiti zborovanja, je poslal prijateljem pismo, ki je bilo tam prečitano.

Dolgoletni šef trgovskega in obrtnega oddelka banske uprave dr. Marn, kateri odhaja, dasi predčasno, v zasluženi pokoj

Pismo je obravnavalo zunanjo in notranjo politiko naše države.

Narod bo govoril

V zadnjem času so dobili s te strani zadoščenje tile župani, oziroma obč. odborniki:

Ivan Srebotnjak, obč. odbornik pri Sv. Petru v Sav. dolini.

Franc Križnar, župan iz Stražišča pri Kranju.

Franc Mastnak, župan iz Dramelj pri Celju.
Franc Skuhala, bivši župan iz Križevcev pri Ljutomeru itd. itd.

Temu zadoščenju za prizadejane krivice, bo sledilo še drugo, ko bo narod svobodno spregovoril in obsodil »katoliško« nemoralno klerikalizma, obsodil zlorabo vere v politične namene, obsodil vse one pokvarjene duhovnike, zaradi katerih so naši poštene možje trpeli.

Kmeti narod bo govoril, krepko bo govoril.

Siromak

Post je minil in pomlad je očitno »Slovenec« udarila premočno v glavo, drugače bi si ta list ne dovoljeval takih ginljivih stori, kakor jo je objavil v eni izmed zadnjih števil.

Tam piše o visokem cerkvenem dostojanstveniku, francoskem škofu, vzlic dolgoletnemu delu za cerkev, narod in državo, umrl siromak. Samo 1000 frankov je zapustil. In sorodniki naj se temu ne čudijo. Ni iskal imetja in ni grabil. Še teh 1000 frankov naj bo za maše, za pokoj škofove duše.

Ali se vam ne zdi vse to kakor zgodba o pridnem Janezku? Saj nimamo nič proti temu škofu in celo verjamemo, da je utegnil biti blaga duša, dober in plemenit človek ter vzoren krščanski idealist. Za božjo voljo, take plemenite ljudi srečujemo prav pogosto celo med nekimi kmeti in zgaranimi delavci, ki niso imeli

nikoli niti časa niti priložnosti, da bi se bili podrobno poglobljali v skrito veličino krščanstva in njegovih idealov! Kaj je potlej tako čudnega in nenavadnega, če se najde tudi med škofi dober človek in poštenjak?! Biti tak — je bila vendar pred Bogom in ljudmi njegova dolžnost. Saj si je izbral poklic, v katerem je moral po dolžnosti svojega položaja voditi ljudi k Bogu, ne pa iskati — posvetnih dobrin.

Mi torej, kakor rečeno, vsakega takega škofa spoštujemo in cenimo. Bil je mož na svojem mestu in slava njegovemu spominu ter pokoj njegovi duši!

Čudimo se le »Slovencu«, da ne čuti enakega spoštovanja. V poročilo, ki naj bi bilo slavospev temu škofu, je namreč vrinil neljubo opombo, da je škof, kar je imel, že — prej razdelil.

Nak, take nerodnosti od katoliškega časnikarja prav res ne bi pričakovali. Že iz spoštovanja do škofove osebe ne bi bili smeli navdušeni strici v »Slovenčevem« uredništvu napisati tolikšne nerodnosti. Saj so nam podrli vso lepo sliko, ki so nam jo sami prej podali o tem škofu.

Kaj se godi po svetu

V Španiji

se je v zadnjem času položaj znatno spremenil. Zvezda vedno zmagovitega generala Franca je začela ugašati. Vladne čete so bile prešle v ofenzivo in so v krvavih bojih dosegle pomemb-

Danski polkovnik Lunn, kateremu je poverjeno nadzorstvo meje med Španijo in Francijo

ne uspehe. Končno je bil položaj tak, da nacionalistični glavni stan sploh ni več izdajal poročil o stanju na frontah. Omejeval se je le na zanikanje vladnih uspehov in na javljanje o številnih žrtvah vladnih čet.

Po silovitih bojih je nastopila v obeh taborih in na vseh frontah utrujenost in izčrpanost. Kako ogromne žrtve so ti boji zahtevali na obeh straneh, pa je razvidno zlasti iz okolnosti, da je bilo v odseku Elpardo v soboto sklenjeno premirje za pokop mrličev. Za premirje so zaprosili nacionalisti in komandant vladnih čet je pristal na to željo.

Po vsem, kakor se položaj razvija, bi sodili, da se španska tragedija bliža svojemu koncu. Kakšen bo izid v podrobnostih, je danes še težko reči. Verjetno pa je, da bodo velesile dosegle s svojim pritiskom kompromisno rešitev.

V Rusiji

se v zvezi z aretacijo Jagode, o čemer smo že poročali, pripravlja nov političen proces. Jagodo obtožujejo, da je pripravljaval atentat na Stalina, da je hotel umoriti vojnega komisarja Vorošilova, da je s hujskanjem vojske zakrivil pokolje med vojaštvom, da je l. 1934. pripravil umor

»Že prej razdelil?« Kaj se to pravi, gospodje? Prej lahko razdelim milijone, če jih imam in če vem, da mi gre življenje h koncu in je moj službeni položaj tak, da tudi brez teh milijonov ne bom trpel pomanjkanja.

Po smrti je za človeka precej vseeno, če mu denejo pod glavo pernico ali kos opeke. Mrtvo truplo tega ne čuti. Kar in kakor je bilo prej, to je važno.

Ali naj bi našli kaj primerov in prispevkov? Rajši ne; saj jih itak vsak dan sami vidimo vsi, vi — gospodje, pa tudi mi — kmeti ljudje. Pri tem si pač mislimo vsak svoje. Vi morda, kako boste prej razdelili, mi pa samo, kako bomo toliko prigarali, da bo za sproti, »iz rok v usta«, kakor pravimo po domače.

Vidite, in kljub temu verujemo v ideale. Verujemo, da so na svetu še dobri in pošteni ljudje, verujemo celo, da jih bo zmerom več. Zato pa tudi vam svetujemo, da se navzamete nekoliko več vere. Vsaj lastnim ljudem verujte, vsaj tistim, ki jih hočete poveljati. Potlej vam bo vaša vera pomagala. Drugače pa, gospodje, če se boste v storijah o pridnem Janezku vedli kot poredni Mihci — ja, gospodje, kdo vam bo pa potlej še kaj verjel?!

Stalinovega sodelovca Kirova in več sličnih težkih zločinov. Posebno mu tudi očitajo, da je ogoljufal državo za težke milijone ter si iz državne blagajne prisvojil velikanske zneske, s katerimi je nameraval pobegniti iz Rusije.

V zvezi s tem je bilo aretiranih več oseb, ki so kakorkoli sodelovale z Jagodo.

Kakor je tudi težko in skoraj nemogoče v političnih procesih spoznati pravo, nezmaličeno resnico, je vendar vse, kar se danes dogaja v Rusiji, bolj ali manj zanesljiv dokaz, da se doba revolucije bliža svojemu krvavemu koncu.

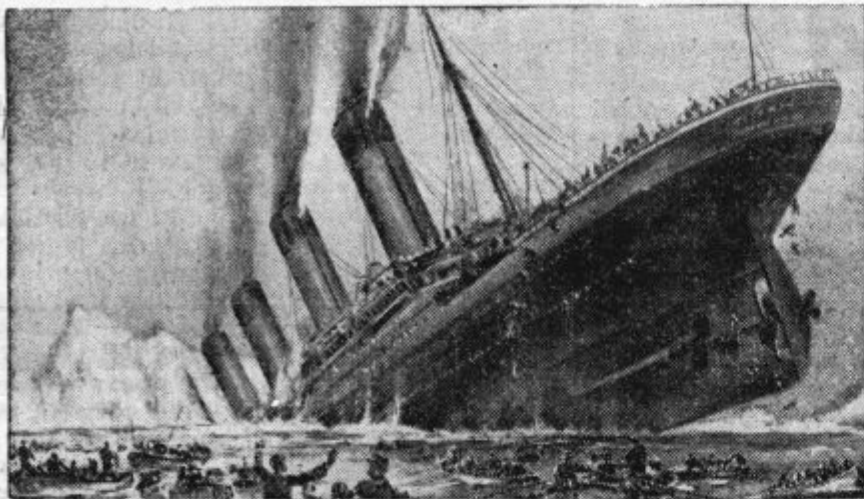
Za popolno razumevanje tega pojava je treba pač poznati rusko zgodovino. Za slovanski svet pa je vsekakor razveseljivo dejstvo, da bo — po vseh znamenjih sodeč — iz krvi in trpljenja vstal kot zmagovalec preroden ruski človek. Brez dvoma bodo skušnje in dognanja v času revolucije v marsikaterem oziru oplodile rusko dušo in po njej ves svet. In to je sad, ki ga ne smemo podcenjevati, ne glede na to, v kakšnem odnosu je kdo do boljševizma. Kajti če boljševizem kot zablodo v celoti odklanjamo,

Belgijski ministrski predsednik (premier) van Zeeland pred volilno žaro, ko je oddajal svoj glas, se razume, za sebe

— kar smo na tem mestu že večkrat naglasili — ne bomo odklanjali pozitivnih dognanj, ki jih je rodilo rusko trpljenje. Vsak pameten politik in vsak trezen državnik se bo zato s temi skušnjami okoristil toliko in do take mere, da bo vsaj doma preprečil gorje, ki ga brez dvoma v nekem oziru pomeni vsaka revolucija.

Prekomorski parnik »Titanic«, ki ga je pred 25 leti doletela med vožnje v Ameriko tragična katastrofa. Par-rik je med vožnjo za-del ob ledeno goro in se potopil z malone vso posadko in veli-kim številom potnikov. Le nekaj nad 600 oseb so rešili, večinoma žensk in otrok. Mnogi, ki so preživeli to naj-strašnejšo pomorsko tragedijo, so te dni ob-javili pretresljive spo-mine na nesrečo.

Iz tujine

■ Ženski polki v ruski vojski bodo razpu-šeni. Baje je skušnja pokazala, da so bili ti polki gnezdo spletkarstva in fanatičnega rova-rjenja.

■ Dve sto hiš je uničil požar v besarabskem mestu Compano. Ogenj je nastal v tankajšnjem skladišču za bencin.

■ Egiptet ima po zadnjem ljudskem štetju 15 milijonov 940 tisoč prebivalcev.

Mlatič

„Domači odmevi“

»Katoliško tiskovno društvo« se v svojih or-ganih ne more pomiriti in čeprav poteka že mesec dni od debat v senatu, gospodom neče spanec na trudne oči. Ta nesrečni Pucelj! In še bolj nesrečni »Kmetški list«! Dosti je na svetu težav, hudi problemi čakajo rešitve, vsak dan se grmadijo nove skrbi, toda vse bi gospodje pri »Slovincu« in pri še pobožnejših pomožnih edi-nicah potrpeli in prenesli, le ko bi ne bilo tega salamenskega Puclja in »Kmetškega lista«. Kaj bi oni že vse »popravili« in uredili, izboljšali in v mleko in med spremenili, tako pa jim gorenji nesreči ne dasta ne miru ne zadovoljstva, ki je za take napore neobhodno potrebno. Cele kolone posveča ta prečastita gospoda našim ljudem in našemu listu, pa vendar dušnega miru ni od nikoder. Mi to stvar presojava z resničnim usmi-ljenjem dobro vedoč, da se slaba stvar ne da dobro braniti, pa naj bi bili robotniki še tako sposobni ljudje. Kako srčkano in »domače« res odmeva n. pr.: »Veliki čarovnik, velikolaški ve-likoš in senator, priznan mojster v polit. in kul-turnih programih, njegovi nazori se neprestano menjajo, kolikor let g. Pucelj deluje v politiki toliko programov je imel on in njegova stranka, politična starina, prisegel na zeleno kmetško republiko, vitez diktature. Cerkev ni imela huj-šega nasprotnika, v bližini volitev je vedno našel pot nazaj v katoliško cerkev, pisal pobožne član-ke, bil vsikdar pripravljen sestri za eno mizo s katoliško stranko, šampijon svobodomiselstva, na podlagi mesarskega humorja in Mayerjevega leksikona, ne pozna naroda, ampak samo plemena, opsuje vsakega, prisvaja monopol na sloven-stvo, obsodil na grmado vse slovenske in hrvat-ske separatiste, mojster in čarovnik«, itd.

Ali profesorska ali županska pozabljenost?

Županska zveza v Ljubljani je sklicala iz-redni občni zbor. »Slovenec« ga imenuje parla-ment. Na tem občnem zboru je vodil del lahke glasbe gospod župan iz Košakov pri Mariboru g. Vesenjaka, prof. v p. in bivši nekaj — tedenski minister v centralistični vladi. Njegova taktirka malega ljubkega jazzja je vzbudila neprostovoljni politični humor, ki je mogoč izmed devetih ba-novin in prestolnice samo pri dravobancih, da ostanemo tudi tu v izrazoslovju najboljšega kato-liškega dnevnika Jugoslavije. Ali je upokojeni profesor uganjal svoje špase na lastno pest ali po naročilu, to bo morda razkrila neka malo čudna okolnost, ki je ušla v krepkost in ostrino izraza. Toda to naj ostane za posebno poglavje. Danes me zanimajo samo neke činjenice, ki so posledica pozabljenosti. G. župan iz Košakov je n. pr. pozabil povedati — ko so rohneli zoper zakone, ki so izdani od diktatorske vlade in ki posebno obremenjujejo občine — da kot član takratnega Zakonodajnega Sveta to stvar ni sma-tral za tako hudo in da je to prvi storil, pozneje došli član Pucelj, ki je tudi dosegel, da niso več prihajali v obdelavo zakonski načrti s stereotip-nim »troškove ima da snosi opština«. Potem je g. profesor v pokoju tudi pozabil, da on ni bil še

Pomorski sporazum

bo menda v kratkem sklenjen med Francijo, Anglijo, Rusijo in Združenimi državami.

Po poročilih iz Pariza je Rusija pripravljena sopodpisati pomorski sporazum iz l. 1935., ki so ga sklicale Velika Britanija, Francija in Zdu-žene države. Sovjetska vlada je že sklenila spo-razum z Anglijo, Francijo in Združenimi drža-vami glede tehničnih vprašanj glede svojega no-vega pomorskega programa. Po tem sporozumu bo sovjetska Rusija že letos pričela z gradnjo dveh linijskih ladij po 35.000 ton in 10 križark. Po-morsko enakost z Japonsko hoče Rusija doseči v teku 2 let pod pogojem seveda, da Japonska v tem času ne bo nadaljevala z gradnjo novih po-morskih enot in če bo med njima dosežen toza-devni sporazum.

Nemčija

O priliki svojih razgovorov z belgijskim mini-strskim predsednikom Van Zeelandom je nem-ški gospodarski minister dr. Schacht ponudil Bel-giji sklenitev pogodbe o miru na gospodarskem in političnem polju. Nemčija samo zahteva, da se ji zagotove življenjski interesi na gospodar-skem polju, prepušča pa Franciji, Angliji in Ameriki odločbo, na kakšen način naj se to zgodi.

V sporu z Vatikanom so v Nemčiji sklenili ostro nastopiti proti trem nemškimi kardinalom in sploh proti celotnemu nemškemu episkopatu, če papež ne prekliče svoje zadnje okrožnice proti narodnemu socializmu. Fašistični krogi ob-tožujejo nemške škofe, da so čez mejo tajno pošiljali v Rim listine, na podlagi katerih je papež sestavil svoje opozorilo. Nekateri narodno-socialistični krogi, ki jih vodi sam Göbbels, za-htevajo, da se ves nemški katoliški episkopat obtoži zaradi zločina veleizdaje proti državi in nemškemu narodu.

V procesih proti nekaterim duhovnikom je po poročilih nemških listov katoliški duhovščini v Nemčiji v poedinih primerih že dokazano spo-razumevanje in sodelovanje s komunisti. Tak je torej obraz klerikalizma. V istem času, ko na eni strani grmi in rohni proti brezbožnim komu-nistom, se na drugi veže in druži z njimi. In to seveda ni pokvarjenost?

Kmetska nevolja na Poljskem

Poljska kmetška stranka je sklicala na zgo-dovinsko bojišče pri Raclawicah v Mali Poljski kmetški tabor, a oblasti so ga prepovedale.

Kljub prepovedi so se pričeli na dan na-meravanega zborovanja v tisočglavih množicah zbirati že na vse zgodaj zjutraj v Raclawicah kmetje od blizu in daleč.

Policija in orožništvo sta s silo preprečila zbiranje. Nastal je spopad s kmetško množico. Pri tem sta bila dva kmeta ubita večje število pa ranjenih.

Položaj je v vsej Mali Poljski močno napet. Po mnogih vaseh vise v počastitev kmetških žrtev zelene zastave.

Kmetska mladina

Drameljčani, le tako naprej!

Društvo kmetških fantov in deklet Dramlje nas je iznenadilo dne 11. aprila z razstavo žen-skih ročnih del in koncertom. Videli smo, da so tudi žuljave kmetske roke zmožne napraviti zelo okusne in na drugi strani praktične stvari. Tovarišice, čestitamo!

Pevski zbor pod vodstvom g. šolskega upra-vitelja nam je zapel venček prav dobro izbra-nih slovenskih narodnih pesmi. Višek navdušenja je žela naša kmetška himna.

Po koncertu se je vršila tovariška zabava, na kateri smo se počutili zelo zadovoljne in do-mače.

V dežju, blatu in temi smo se Škofljani vra-čali proti domu, a smo z veseljem prenašali vse težave z zavestjo, da smo se vsaj deloma oddol-žili tov. društvu.

Tovariši, naša borba je skupna in uspehe bomo želi le v skupnem tovariškem udejstvova-nju in pomoči.

Sv. Urban pri Ptuj

Tukajšnje društvo kmetških fantov in de-klet je imelo v nedeljo 11. aprila ob 8. zjutraj II. redni letni občni zbor, ki je pokazal, da društvo marljivo deluje in zvesto vrši svojo na-logo. Izvolili smo takle odbor: Zelenik Anton, predsednik; Šuln Franc, podpredsednik; Rašl Ivan, tajnik; Braček Franc, blagajnik; odborniki pa: Horvat Janez, Bezjak Alojz, Reš Mirko, Mur-ko Rudolf, Toplak Franc in Simonič Anton. Člana nadzorstva sta Veber Janez in Hrga Anton.

Prepričani smo, da bomo z vztrajnim delom tudi v novem letu želi obilo uspehov. V tem pričakovanju pozdravljamo vso zavedno kmet-sko mladino in kličeimo tovarišem in tovariši-cam širom domovine: Le krepko naprej pod zelenim praporom do končne popolne zmage!

Ptuj

Šesta redna seja širšega odbora Pododbora Zveze kmetških fantov in deklet se bo vršila v nedeljo, dne 25. aprila 1937 ob pol 9. zjutraj v spodnji dvorani Narodnega doma v Ptuj. Vabim vse odbornike in odbornice da se seje polnošte-vilno udeležijo, ker je dnevni red zelo obširen in važen. Na svidenje! Predsednik.

Srbski zemljoradniki

so imeli v nedeljo zborovanje v Knjaževcu. Go-voril je dr. Milan Gavrilović. Obširno je poročal o hrvatskem vprašanju, o zagrebški in beograjski združenji opoziciji ter o obiskih pri dr. Mačku v Kupincu.

med volivci za senat, da še danes ni v imeniku in da ga bo prvič doletela ta čast, ko bo treba ponovno voliti g. Ploja, kar mu pa bo kot nekdanjemu njegovemu agitatorju gotovo velik užitek. G. profesor v p. pa je tudi pozabil — po mojem mišljenju — za njega najvažnejšo stvar — pozabil je povedati, kako naj pozvani gospodje odlože mandate, da bo tudi on zadovoljen. Kajti če to stvar store kar enostavno, potem je gosp. Vesenjaka tam ko poprej: župan v Košakih; na mesta sedanjih senatorjev, ki niso po njegovem okusu, pa pridejo že izvoljeni namestniki in on bi moral zopet pisati edinole — resolucije. Poleg teh treh pozabljenosti, ki so vse od ene same seje, pa ve mlatič še četrto. Ko je bil sedanji g. župan presrečni član Zakonodajnega Sveta v diktatorski vladi, je bil iznašel posebno dobre različice in dževapčiče »kod gospodje Jeles« na Cvetnem trgu. Tako dobrih — je zatrjeval — še ni jedel nikoli poprej ves čas svojega parlamentarnega dela. In je skušal tudi druge navdušiti za to dobro nacionalno — pardon! — ljudsko jed. Nekoč je povabil tudi dva druga tovariša na tako večerjo »kod gospodje Jeles« ali je nazadnje pozabil, kakor Krjavelj v »Desetem bratu«, da še več; pozabil je celo stvar opravičiti »z molzovo kozo«, kakor to dela Krjavelj vse do današnjih dni.

Dopisi

Stari trg pri Ložu

Dobijo se pri nas ljudje, ki pravijo, da je pri nas dobro. Ne vemo, po čem sodijo, ali po svojih trebih, ali po tem, koliko so izkoristili narod. Danes smo v najhujših stiskah: terjatev davkov, obrovov zavarovalnic, neoblečena družina, zaostala popravila itd. Mnoge je sila prignala v tihotapstvo. Če je šlo, se je zaslužilo, če ne, zgubilo. Doslej je že 9 mladih življenj leglo v grob v komaj poldrugem letu. Koliko je ranjenih od krogel in koliko zaprtih v Italiji!

Na žalost pa opazamo tudi to, da človek, ki svoje življenje postavi v nevarnost za 900 din, ta zaslužek zapije! Selijo se pa naši ljudje v Francijo, kjer so posebno čislani kot gozdni delavci. Marsikateri kmet, ki gospodarji že 10 let na zemlji svojih očetov, mora danes pustiti svojo grudo in iti v tujino ter pustiti doma ženo in otroke, da plača dolgove, ki ga stiskajo.

So pa tudi pri nas taki, ki bi radi branili našim ljudem v tujino, češ, kdo bo pa nam delal? Drugi pravijo zopet, da ljudje zgubijo v tujini vero, da se bodo morali iti boriti v Španijo proti belim itd. Sploh so pri nas nekateri ljudje mnogo vedeli o Španiji. Radi bi pa mi vedeli, zakaj so se kristjani navzeli Mohamedovega nauka: »Pojdite z ognjem in mečem in podvrzite si vse narode!« Kristus ni tega učil, pa vendar smo marsikaj videli in slišali to iz krščanskih ust.

Pa še nekaj! Pri nas smo imeli nedavno gospoda, ki je za trdno rekel, da je pri nas domačin, pa je odšel — in to še brez častnega naslova. Povedal tudi ni, kaj ga je pognalo, ali ljudska jeza, ali morda nezaupnica, ali babja intriga. In vendar je včas rad cele ure govoril! Naj bo kakor hoče, mi kmetje vemo, da ni vse zlato, kar se svetli. Pa drugič še kaj več.

Škofja Loka

V času splošnega pomirjenja smo prejeli tudi gasilci pri nas svoj mirovni delež. Naše domače gasilstvo je namreč razdeljeno izza znanih dogodkov v gasilskih vrstah v dva skrajno nasprotna tabora.

V prvi vrsti si želimo gasilci redne letne skupščine, a naša želja seveda ne najde pri sedanjih voditeljih odziva. Po vsem ravnanju je videti, da sedanja začasna uprava nima namena sklicati občnega zbora, ki naj bi odpravil sedanje stanje.

Pred časom so trije gasilci prejeli obvestilo, da so črtani iz članstva. Ta izredna počastitev

je doletela bivšega zaslužnega tajnika škofjeloške čete g. Kavčiča Jožeta (podpredsednik razstavnega odbora I. obrtno-industrijske razstave; predsednik je bil g. Lovro Planina, sedanji župni starosta gasilcev), nadalje g. Pavla Hafnerja, lesnega trgovca in sina dolgoletnega škofjeloškega župana, ter Mirka Schollmayerja. Kavčiču očitajo, da se ni pokoraval predpostavljenim, da je žalil predstavnike zajednice in župe, da še vedno ni izročil četnih poslovnih knjig in da se zato

za vedno črta iz članstva. »Izključen« gasilci seve ne bodo molčali. V ponedeljek so bili na sreskem načelstvu zaslišani oni gasilci, ki so želeli prisostvovati župni gasilski skupščini, a niso bili pripuščeni v zborovalnico. Iz nezdravih gasilskih razmer se je izcimilo tudi nekaj tožb, ki jih bo obravnavalo sodišče.

Tak je torej mir, ki je pri nas zavladal v gasilskih vrstah. Vprašamo le, komu je to v korist? Gasilski misli prav gotovo ni!

Glas iz vinorodnih Haloz

Obupni klic so poslali haloški vinogradniki Vinarskemu društvu v Mariboru. Tako se glasi:

Prosimo vas, da bi nas blagohotno podpirali in se borili z združenimi močmi za pravice vinogradnikov, ker naš haloški vinogradnik je popolnoma obnemogel, on nima od kod vzeti, da bi plačeval svoje obveznosti. Vedne uime so nas pripeljale tako daleč, da smo popolnoma obnemogli in z grozoto pričakujemo bodočih dni.

Prosimo tudi obenem za najvažnejše. Naj bi se vinske cene že vendar enkrat izboljšale tako, da bomo mogli zmagovati svoje dajatve.

Mi smo zlezli tako v dolgove, da ne zmagujemo več pri najboljši volji plačevati ne dolgov ne obresti ne davkov. Haloški vinogradnik dandanes dela, trpi in strada, niti domačih potreb ne zmaguje več. Trpimo mi, naši otroci in cela družina, tako da nas bo to pripeljalo do popolnega obupa.

Mi vemo, da smo dolžni plačevati svoje obveznosti, ki se nas tičejo, ali od kod vzeti potreben denar za vse to?

Država kot taka ima neizpodbitno pravico terjati od nas davek, tega se tudi mi popolnoma zavedamo, pač pa mora tudi država gledati na to, da mi tudi lahko to zmagujemo, ne pa samo rubiti in nam s tem napravljati ogromne stroške in nas prepuščati mili volji, da dela vsakdo z nami, kar hoče. Gledati bi se moralo na to, da se odpravi odušerstvo z barantanjem z vinom, pri čemer zasluži vsak mešetar z vinom več kakor ubogi vinogradnik, ki se ubija celo leto, toda vse zastoj. Vsak stan glasno zahteva svoje pravice po večjem plačilu, le haloški vinogradnik dnevno s svojo družino ne zasluži niti beliča. Zakaj se uvaža prosto banatsko in dalmatinsko vino v toliki množini v našo banovino, ko je vendar našega vina dovolj na razpolago? Ako ne moremo tega preprečiti, ker je vse ena država, vsaj tako bi naj bilo, da se isto vino uvaža le takrat, ko našega vina ni več na razpolago. Kakor znano, nam je lansko leto povzročila veliko škodo peronospora in toča. Zato nismo pridelali niti toliko, da bi se nam pokrili stroški našega dela. Sadonosnike nam je uničil v jeseni zgodnji sneg za več let. Kdo nam jo bo ocenil in kdo nam bo to škodo povrnil?

Sedaj, ko vsak vinogradnik opravlja svoja dela z velikim naporom in ko gleda, kako bo opravil vsa potrebna vinogradniška dela, s skrbjo premišluje, kje bo vzal denar, da bo kupil potreben material za škropljenje. In ravno sedaj nam pošiljajo posojilnice po agrarni banki opomine, naj takoj plačamo svoj prvi obrok, in nam groze s sodnijo. Za tem pride seveda še eksekutor, advokati in kdo ve kdo še nad ubogega izstradanega vinogradnika.

Haloški vinogradnik živi mnogo slabše v primeri z drugimi vinogradniki Sl. goric. On ne pridelava doma kruha, ker se po večini živi le od pridelka vinograda. On nima na razpolago živine, da bi jo prodal, on ni poljski kmet, ki bi prodajal zrnje — on mora vse zrnje za živež kupiti, če ima od kod vzeti denar. Niti nima polnih gozdov, da bi prodajal drva in drug stavbeni les. Če ga je imel, je že v teku te krize moral vse prodati. On ne hodi z živino okrog delat, orat in vozit, da bi kaj zaslužil, on dela v upu, da mu kaj jesen prinese. In ravno sedaj v najhujšem času, ko je sam vinogradnik potreben najnujnejše podpore, sedaj pošiljajo omenjeni zavodi čeke s prilogo in pripombo takoj plačati. In posledice tega bodo stroški in tožbe. Kmetška zaščita bo ta, da bo navsezadnje kmet dolžan več kakor je bil pred popustom posojila za 50 ali 30 odstotkov. Mi bi najrajši takoj plačali vse naše dolgove. Nam niso ljube te vedne terjatve in rubeži. Edina rešitev kmetске zaščite za vinogradnike je ta: zboljšanje vinskih cen. Če nam država odpiše ves dolg, kar ga imamo in nam povrh še da kredit, potem bi šele bila naša rešitev mogoča.

Zato prosimo našo zaščitnico »Vinarsko društvo« v Mariboru, da to upošteva in nam pomaga, da se izboljšajo vsestransko cene našim pridelkom. Potem bomo tudi z veseljem in z velikim ponosom gledali v bodočnost in se bomo hvaležne izkazali za veliko delo.

Razmere v drugih vinorodnih krajih dravske banovine niso, z redkimi izjemami, nič boljše. Zato apeliramo na merodajne činitelje, da pri reševanju vprašanja trošarine na vino in žganje upoštevajo resničen položaj obupanega našega vinogradnika.

Spomladansko gnojenje krompirju in pesi

Krompir je prav gotovo ena najvažnejših kulturnih rastlin v Sloveniji. V letu 1936 je bilo 56.000 ha posajenih s krompirjem v dravski banovini. To jasno kaže, da je krompir eden glavnih virov slovenskega kmetovalca. Ker se pa danes v državi tudi v drugih krajih mnogo krompirja sadi, n. pr. v Podravini, je potrebno, da naš kmetovalec na to pazi, da pridelava mnogo semenskega krompirja, ker ima ta vedno mnogo boljšo ceno.

Če pridelamo 200 q krompirja, odvezamemo s tem zemlji sledeče količine glavnih redilnih snovi: 100 kg dušika (skoraj 600 kg apnenega dušika), 40 kg fosforne kisline (enako 250 kg superfosfata) in 180 kg kalija (odgovarja 450 kg 40% ne kalijeve soli).

Iz tega se vidi, kako velike količine redilnih snovi krompir potrebuje in da mu je največ kalija potrebno.

Če gnojimo krompirju samo s hlevskim gnojem, damo s tem komaj polovico potrebne hrane. 250 q hlevskega gnoja vsebuje kakih 125 kg čistega kalija. Od tega pa pride, kakor je vsakemu kmetovalcu znano, v prvem letu gnojenja samo polovico do delovanja, to je kakih 60 do 70 kg. Treba je torej dodati še 250 do 300 kg 40% ne kalijeve soli po enem hektarju (160 kg po oralu) če hočemo imeti največji pridelek prvovrstne kakovosti, oziroma res dober semenski krompir.

Na njivah, kjer sadimo pri nas krompir, vlada navadno veliko pomanjkanje kalija. Ker spada ravno krompir, kakor smo omenili, med one rastline, ki potrebujejo največ kalija, je zato neobhodno potrebno, da mu predvsem dovoljno pognojimo s kalijem.

Poleg kalija je pa krompirju potrebno še dovolj dušika in pa fosforne kisline. Poskusi so

pokazali, da je potrebno po enem hektarju poleg 250 do 300 kg 40%ne kalijeve soli, še kakih 200 kg apnenega dušika in pa 200 do 300 kg superfosfata.

Če gnojimo krompirju samo s hlevskim gnojem, pridelamo navadno kakovostno slab krompir. Samo s pomočjo pravilne uporabe umetnih gnojil, po principu polnega gnojenja, zamoremo vse nedostatke, povzročene s hlevskim gnojem, odstraniti. Le tako pridelamo res dober jedilni in semenski krompir. Najboljši okus in odlični vonj ima vedno samo tak krompir, kateremu se je zadostno gnojilo s 40%no kalijevo soljo. Gnoji naj se najmanj 14 dni pred saditvijo krompirja.

Pesa zahteva istotako ko krompir izvanredno mnogo rastlinske hrane, 500 q pese po enem hektarju odvzame zemlji ravno toliko dušika in fosforne kisline, kakor smo to omenili pri 200 q krompirja. Kalija pa še mnogo več in sicer 250 kg čistega kalija, kar odgovarja malo več ko 600 kg 40%ne kalijeve soli.

Gnoji naj se torej pesi poleg hlevskega gnoja istotako kakor smo to omenili pri krompirju, samo je potrebno, da se količina 40%ne kalijeve soli še poveča. Poskusi so pokazali, da je najboljši in največji pridelek tedaj, če se po enem hektarju pognoji s 400 kg (225 kg po enem oralu) 40%ne kalijeve soli.

Sodno zadoščenje odstavljenemu in klevetanemu županu

Dne 26. novembra 1936 je banska uprava razrešila predsednika občine Dramlje v celjskem srezu, Franca Mastnaka z utemeljitvijo, da je zagrešil nečastno, po kazenskem zakonu kaznivo dejanje. To je bilo nekoliko dni pred občinskimi volitvami v Dramljah. Razrešeni so bili tudi nekateri odborniki, tako da je sreski načelnik imel možnost ugotoviti, da je občinski odbor sploh postal delanezmožen, in tik pred volitvami izreči, da je celoten občinski odbor razpuščen, ter imenovati novo občinsko upravo.

Županu Mastnaku je razrešilna odločba očitala, da je utajil znesek 500 Din, ki ga je prejel od svojega strica za uboge občine Dramlje in da je enako obdržal zase tudi 500 Din kot izkupiček za od banske uprave občini dobavljeni semenski oves in semenski krompir. Banska uprava je ovadila župana Mastnaka okrožnemu sodišču v Celju. V volilni agitaciji so se seveda ti očitki iznašali na vse mogoče načine.

Pri volitvah 6. decembra 1936 pa je zmagala lista, katere nosilec je bil razrešeni predsednik Franc Mastnak. Sresko načelstvo pa je z odločbo od 12. decembra 1936 odredilo, da Mastnak ne sme prevzeti svojih funkcij niti se vabiti k sejam občinskega odbora, dokler ni rešeno vprašanje njegove krivde.

G. Mastnak je zoper to odločbo vložil pritožbo na bansko upravo, ker sresko načelstvo nima pravice izvajati takih odlokov. Banska uprava je tej pritožbi ugodila, obenem pa gosp. Mastnaka znova razrešila predsedniških in od-

borniških funkcij v občini Dramlje, tako da je ostalo vse pri starem.

Sodna preiskava je šla dalje in pred nekaj dnevi se je vršila vsled obtožbe državnega tožilstva zaradi gori navedenih dveh obdolžitev glavna razprava pred okrožnim sodiščem v Celju zoper razrešenega župana Mastnaka.

G. Mastnaka je branil advokat dr. Ernest Kalan. Okrožno sodišče je župana Mastnaka v celoti oprostilo, ker niti v prvem niti v drugem primeru ni bil podan nikakšen dokaz, da bi bil zagrešil res kako kaznivo dejanje. Dokazalo se je, da je darovatelj prvih 500 Din Anton Mastnak županu Mastnaku izjavil, da naj s tem denarjem napravi, kar sam hoče, in da ta denar sploh ni bil izroččen Mastnaku kot županu, ampak kot sorodniku pok. Antona Mastnika z izrecnim naročilom da ga naj ne da v občinsko blagajno, ampak naj ž njim ukrepa po svoji uvidevnosti. Glede drugega zneska po 500 Din pa se je dokazalo, da je Mastnak pisal sreskemu načelstvu v Celju in prosil za odločbo, kaj se naj s tem denarjem zgodi, da je bila dotična vloga tudi sreskemu načelstvu poslana, se je pa tam izgubila, in da je župan Mastnak opetovano poročal občinskim odbornikom, da ne ve, kam naj pošlje dotičnih 500 Din, ker čaka na odgovor sreskega načelstva. Vsled tega je seveda moral biti obtoženi župan oproščen in je razsodba že tudi pravomočna.

Po štirih mesecih klevetanja je sedaj dobil tudi župan Mastnak, kakor mnogi drugi, svoje zadoščenje pred objektivnim sodiščem.

To in ono

Ko naše države še ni bilo ...

Če dregneš v sršenovo gnezdo, živalice pikajo, dokler imajo kaj žela. Če žela ni več, pa samo — brenče.

Tako brenčanje je nastalo v »Slovenec« in krogu njegovih zvestih radi nekaterih, čisto stvarno in mirno izraženih narodno gospodarskih nalog, na katere smo na uvodnem mestu opozorili v zadnji številki našega lista.

O vprašanju tujega kapitala oziroma njegovi nadvladi v našem gospodarstvu razpravlja ves resni tisk v državi, vsaj ves tisti tisk, ki je toliko svoboden, da sme o tem svobodno govoriti. Mi nismo nikdar občutili vezi raznih milosti z nobene strani, pa zato o tem tudi svobodno smemo spregovoriti.

Na mirno besedo pa se »Slovenec« razburi in lopne po senatorju Ivanu Puclju. Pa kakol! Kar poslušajte:

»Gospod večkratni minister in senator Puclj dobro ve, da inozemski kapital pri nas de-

loma uživa monopole in ima tozadevne pogodbe že iz časa, ko naše države ni bilo.«

Tako pravi »Slovenec«, v isti sapi pa zatrjuje, da je vsega gorja kriv senator I. Puclj.

Pa menda vendar ni bil ta vražji Puclj jugoslovanski minister že v času, ko naše države sploh še ni bilo? Če je tako mogočen, je nemara celo zakrivil, da je Adam grešil, da so Judje križali Kristusa in da je Tomaž Hren kuril slovenske knjige?

In če je senator Puclj tako mogočen, utegne še kdaj komu obličati v želodec, kakor je zdaj gospodom okrog »Slovenca« obličal v možganih? Kadar se to zgodi, naj pride bolnik kar k nam. S krščanskim usmiljenjem in kmetsko potrpežljivostjo mu bomo devali na oboleli del telesa — primerne obkladke.

Največjo palačo na svetu grade Slovani

V Moskvi gradijo ta čas veliko palačo sovjetov, ki bo največje poslopje na svetu. Nad ogromno zgradbo se bo dvigal še 100 m visok kip Lenina.

Poslopje bo merilo v višino 420 m, njegova prostornina bo znašala 6 in pol milijona kubičnih metrov, površina, ki jo bo pokrivalo, pa 110.000 kvadratnih metrov. Največji prostor v palači bo 100 m visoka velika dvorana, ki bo imela prostora za 20.000 oseb. Mala dvorana bo imela 5775 sedežev. Okrog male dvorane bodo knjižnica s 500 tisoč knjigami, čitalnice itd. Krasen pogled na Moskvo bo z najvišje terase v višini 320 m. Glava Leninovega kipa bo 14 m visoka, premer nog bo znašal 8 m, prst kazalec pa bo dolg 4 m. Doslej še niso odločili, iz kakšnega materiala naj bi napravili ta kip, vzeli pa bodo bržkohe nerjaveče jeklo.

Pri 7 hranilnicah so vloge v februarju narasle

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih hranilnicah dne 28. februarja t. l. 1.009.914.907 dinarjev. Proti januarju so torej padle sorazmerno malo — za 2,7 milj. Razveseljivo je, da so narasle v februarju vloge na hranilne knjižice pri 5 hranilnicah, vloge v tekočem računu pri 8, celotne vloge pa pri 7 hranilnicah. Tudi število izdanih hranilnih knjižic in otvorjenih tekočih računov se je gibalo ugodno. Število hranilnih knjižic se je povečalo pri 7 hranilnicah, število obstoječih tekočih računov pri 7, skupno število vlagateljev pa celo pri 9 hranilnicah.

V skladu s Kristusovimi nauki

Hudo je razburil ves fašistični svet višji angleški duhovnik dr. Johnson iz Canterburyja.

Imenovani gospod se že nekaj časa mudi v Španiji, ker se je hotel na lastne oči prepričati, kaj se tam prav za prav godi. Obiskal je Baske, ki so znani kot verni katoličani, a se hkratu ohranili zvestobo madridski vladi. Nato se je odpeljal v Madrid, kjer je govoril tudi v radiu.

V svojem govoru je ta duhovnik trdil, da sta delo in program zakonite španske vlade na šolskem, zdravstvenem, socialnem in gospodarskem polju naravnost občudovanja vredna. Izrazil je tudi mnenje, da bo socialni red, ki ga namerava izvesti madridska vlada, docela v skladu s Kristusovimi nauki in načeli.

Ta duhovnikov govor je vzbudil v Nemčiji in Italiji strašno ogorčenje. Ker si je Anglež drznil gledati z lastnimi očmi in izraziti svoje misli, mu fedaj v Nemčiji očitajo, da so se mu omehtali možgani.

Prodiranje italijanskega kapitala

Po poročilih italijanskih listov namerava italijanska industrija zgraditi v Jugoslaviji večjo avtomobilsko tovarno. Baje bo italijanska industrija za to že v najkrajšem času dobila dovoljenje jugoslovanskih oblasti.

Po istih poročilih sodeč, se bo v Beogradu v doglednem času ustanovila tudi nova italijanska banka.

Domači dogodki

× Strah pred vojaško sukunjo. V Bučevcih se je na večer pred odhodom rekrutov k vojakom obesil 21letni posestnikov sin Jakob Kolbel. Fant bi bil moral k vojakom, a si je iz strahu pred vojaško sukunjo rajši izbral smrt.

× Za umor brata — 3 leta robije. V Zahrenbercu pri Rogatcu je 22letni posestnikov sin letos spomladi v pijanosti in nagli jezi zaklal svojega 3 leta mlajšega brata Antona. Za ta zločin je bil sedaj pred malim kazenskim senatom v Celju obsojen na 3 leta robije in 3 leta izgube častnih državljskih pravic.

PRIPOROČA SE za ugoden nakup manufakture in perila, nogavic in drugega, posebno moških štofov in kamgarnov, angleških, čeških in drugih od 25.— Din dalje — stara solidna trdka

Franc Grobath, družba z o. z. **Kranj** „Pri Francelju“

Ustanovljeno 1885. — Veletrgovina manufakture — Industrija perila in splošne konfekcije — Skrajno solidne cene za trgceve na debelo — Novosti v detajlni prodaji konkurenčne cene

× Svinjski sejem. Na zadnji svinjski sejem v Mariboru je bilo pripeljanih 241 svinj. Povprečne cene so bile: 5 do 6 tednov stari prasci 75 do 100 din, 7 do 9 tednov stari 120 do 135, 3 do 4 mesece stari prasci 155 do 170, 5 do 7 mesecev stari 200 do 340, 8 do 10 mesecev stari 390 do 500, eno leto stari 660 do 900 din. Svinje so se prodajale po 5 do 7 din za kg žive teže in po 9 do 11 din za kg mrtve teže. Prodanih je bilo 130 komadov.

× Iz španskih bojev prinašajo mnogi listi slike, napravljene blizu — Monakovega v Nemčiji. Tam namreč posluje neko filmsko podjetje za vprizarjanje — španskih dogodkov. Iz teh slik jemljejo potlej listi, ki jim je tako početje všeč, gradivo za svoje »strahotec« v Španiji. Reč je bila čisto dobro premišljena, smola je pa hotela, da je bilo ondan na neki sliki videti avto z nemško številko II A 4523. Ljudje so rado vedno polzvedovali, žigav je ta avto, pa so uradno izvedeli, da je vozilo last filmske družbe »Bavaria« s sedežem v Monakovem. Tako torej yemo, odkod tudi v delu slovenskega tiska včasih lahko gledamo najnovejšo — španske dogodke.

× Šestdesetletnico je obhajal te dni pisatelj dr. Ivo Šarli, notar v Mariboru. On je v naši književnosti prvi začel risati značaje kremenitih tolminskih kmetov in podajati slike iz kmetškega življenja. Napisal je več uspešnih leposlovnih del, ki so našla pot med narod. Plodovitemu pisatelju in vztrajnemu narodnemu delavcu ob pomembnem življenjskem jubileju tudi mi častitamo z željo, da bi mu bilo dano pokloniti Slovencem še mnogo sadov svoje umetnosti.

× Pod vlak je planil te dni blizu Prevalj 26letni Franc Halli. Kolesje ga je takoj do smrti razmesarilo. Vzrok obupnega dejanja ni znan.

× Nenavadna smrtna nesreča se je pred kratkim pripetila v Velenju. Ko je vozil gnoj, se je hlapec Franc Postrpinjek nabodel na oje. Šel je zadnjiški pred vozom in se zadel ob zid, za njim pa je oje s tako silo butnilo vanj, da mu je predrlo prsa, mu zlomilo več reber in strlo prsni koš. Nesrečnež je v nekaj minutah po nesreči v silnih bolečinah izkvravel in izdihnil.

Od 5. — 9. maja 1937

Breslavski velesejem s trgom poljedelskih strojev

Velesejem za jugovzhod!

Nemška razstava obsega: Poljedelske stroje in orodje — Poljedelske obratne naprave — Gnojila — Splošno strojegrado — Silotvorne naprave — Orodje in stroje za orodje — Transportna sredstva — Osebnostne in tovorne avtomobile — Zdravstvene naprave in naprave zoper nevarnost ognja — Elektrotehniko — Stavbarstvo in stavbeni material — Tehnične potrebščine — Hišno in kuhinjsko opravo — Pisarniške potrebščine

Kmetijska razstava — Velika razstava plemenske živine in konj

Jugovzhodne evropske države in Poljska nudijo na razstavi surovine in agrarne proizvode

Informacije o voznih ugodnostih dajo vse potovalne pisarne, o poslovnih možnostih neposredno „Breslauer Messe- und Ausstellungsgesellschaft, Breslau 16, Messegelände“

× Umor v hlevu. Pred kratkim je nekdo umoril 66letno kuharico Josipino Martinčičevo, ki je gospodinjala župniku Jerneju Klincu na Javoru. Umoril jo je zvečer v hlevu, ko je šla molzt krave in pokladat še zadnjič krmo. Orožniki pridno zasledujejo neznanega zločinca.

× Na begu pred policijo — v smrt. Delavec Stanko Gornik, doma iz vasi Škrlevo pri St. Rupertu na Dolenjskem, si je ondan na Viču izposodil od zakoncev Josipa in Angele Zibelnik kolo in za ta čas zastavil svojo suknjo zanj. Ko se je zvečer pijan vrnil, je pripeljal kolo močno razbito in pokvarjeno nazaj. Zibelnikova sta zahtevala odškodnino, fant pa je potegnil revolver ter moža in ženo obstrelil. Mož se je lotil tudi z nožem. Nato je pobegnil, oba ranjenca pa so morali prepeljati v bolnico. Policija je zasledovala napadalca, a ga ni mogla ujeti. Na begu pred njo je namreč Gornik blizu Brezovice prišel pod vlak, ki ga je povozil do smrti.

× Pižmovka se pojavlja v zadnjem času na več krajih ob naši severni meji. Na Tezmem so pred kratkim ujeli pižmovko, dolgo z repom vred nad 50 cm. Samo truplo je bilo dolgo 30 cm.

× Gruda, mesečnik za kmetško prosveto. Pravkar je izšla 3. številka s prav pestro in zanimivo vsebino, med drugim: Puntarska himna, ki so jo peli puntarji hrvatsko-slovenskega punta l. 1573. Sledi vrsta poljudnih člankov in izčrpna poročila o gibanju kmetške mladine. Posebno pozornost posveča list tudi kmetским ženam in dekletom. V »Svetovni opazovalnici« je začel list poročati na lahko umljiv način o važnih dogodkih doma in po svetu. Zabava in razvedrila željnim čitateljem je namenjena povest »Mreža bele groze«. — Naročajte, širite in priporočajte »Grudo«! Naročila sprejema uprava Grude, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 1.

× Podpora za odkup plemenske živine v znesku 110 tisoč dinarjev je dovolilo kmetijsko ministrstvo dravski banovini. Živino je treba s tem zneskom nakupiti na sejmih v območju banovine.

× Bolnice v Ptujju bodo povečali. Celotni stroški za to delo so proračunjeni na okrog 300 tisoč dinarjev. Z zgradbo novega prizidka bo le deloma ustrezno potrebam bolnice.

× Dve žrtvi Save. V Krškem je utonil v Savi mladi splavar Alojzij Tevž, doma iz Zg. Kraš pri Šmartnem ob Dreti. — Med Rajhenburgom in Vidmom so potegnili te dni iz Save žensko utopljenko. Bila je stara kakih 30 let in visoka 180 cm. Po obleki sodeč je utopljenka kmetškega ali delavskega rodu. Radi izredno hudih poškodb na glavi sodijo, da gre za zločin. Utopljenka je ležala v vodi kakih 14 dni.

× Izdatno volilo. Sarajevski industrijec in lastnik tovarne, ki izdeluje nogavice »Ključ«, Abram Löwy, je v oporoki zapustil Rdečemu križu znesek 2 milijona dinarjev.

Posestvo v Veličanah št. 7 pod ugodnimi pogoji naprodaj! Informacije daje Mestna hranilnica v Novem mestu.

× Silovita nevihta je pred kratkim divjala nad Sremom in Banatom. Pri Zemunu se jo potopil velik bager, na katerem je bilo 20 ljudi. Vsi so utonili v Donavi. Potopil se je tudi neki vlačilec iz Pančeva. Na njem je bilo za okrog 300 tisoč dinarjev blaga.

× Deveto žrtev tržiške tragedije, truplo mladega Vinka Plajbesa so te dni izgrebli iz snega na Storžiču in položili na tržiškem pokopališču k večnemu počitku. Tako se je zaprlo devet grobov, žalost pa je ostala in razjeda srca prizadetih družin.

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavni: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Nad 10.000 vlagateljev
štejemo v svoj delokrog.
od 3—5%

Vam obrestujemo prihranke, ki
jih naložite pri nas.
Kratkoročna posojila
dajemo pod ugodnimi pogoji.
Za vse naše obveznosti
jamči z vsem premoženjem in
davčno močjo Dravska banovina.

TRANILNICA DRAVSKE BANOVINI

LJUBLJANA

Ne samo čaj...
„Naš čaj“

je najboljša domača
zeliščna krepljiva pijača.
NAŠ ČAJ
dobite v špec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Semenski oves,

grahorico, domačo in nemško de-
teljo, razna travna semena; dalje
umetna gnojila, kakor rudninski
superfosfat, kalijevo sol i. dr. ima
stalno v zalogi po najnižjih cenah

»EKONOM«, osrednja gospodarska
zadruga, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in pocenit

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

× Strela si je izbrala letos prvo žrtev na Vrhopoljah pri Kamniku. Ubila je Franceta Debeveca, 22letnega posestnikovega sina edincea, ki je ondan z domačimi v hribu napravljaval butare. Ko je začelo liti, so vsi odšli vedrit pod visoko smreko. Nenadoma je v drevo tresčilo in sin edinec je obležal mrtev, medtem ko so drugi ostali nepoškodovani.

× Ne k vojakom, ampak v grob. Med fanti, ki so te dni odhajali k vojakom, je bil tudi 23letni Jože Primc iz Vel. Podljubna. Fantje so popivali in brez povoda pretepli posestnika Mrvarja iz Boričevega. Kasneje so se sporekli in stegli še med seboj. V pretepu je Primca nekdo udaril s kolom po glavi in je fant zaradi poškodb že drugi dan umrl.

Sejmi

25. aprila: Studenec pri Krškem, Spod. Gorje, Sv. Barbara v Hal., Beltinci, Grosuplje,

Opanke

Pološčene gumaste opanke, najbolj-
ša in najcenejša kmetijska obutev.
Čvrstost, trajnost, udobnost in nizka
cena. Za slabo vreme boljše
od vsake druge obutve. Zenske
din 25.—, otroške din 15.— in
din 19.—

Čvrste, nove, gumaste opanke z
močno upognjenim gumastim pod-
platom, kateri ščiti pred razpokami
na prednjem delu. Najboljša
obutev za poljske delavce v hribovitih
in kraških krajih.

za vsako delo in vsako priliko

Najnovejše! Čvrste in trajne opanke
iz močne kože s trajnim upognjenim
gumastim podplatom, kateri ne propu-
šča vlage. Najboljša kmetijska obutev
za vsako priliko. Zebli na podplatu ne
rjavijo. Cena din 45.—.

Čevlji za delavca in kmetovalca iz
čvrste mastne kravine s trajnim
gumastim podplatom. Izdelani so
za težko delo. Oblike so široke za
udobno hojo. Cena jim je samo
din 79.—.

Mozelj, Sv. Jurij pod Kumom, Dobova, Oplotnica, Vuzenica.

26. aprila: Kranj, Semič, Dol pri Hrastniku, Središče, Kozje.

27. aprila: Kamnik, Lukovica, Št. Rupert, Maribor, Dol. Lendava.

29. aprila: Črnomelj, Turnišče.

30. aprila: Vel. Gaber.

1. maja: Boh., Bistrica, Tirna, Videm-Dobrepolje, Ljubno, Muta, Podčetrtek, Trbovlje, Velenje, Križevci.

Važnejša radio predavanja

od 25. aprila do 2. maja 1937.

Nedelja, 25. aprila. 9.45: Verski govor (pater dr. Roman Tominec). — 16.00: Zavarovalstvo in svetovno gospodarstvo (g. Ivan Martelanc). — 17.00: Kmet. ura: Gospodarski pomenki.

Ponedeljek, 26. aprila. 18.00: Zdravniška ura (g. dr. Ivan Matko).

Torek, 27. aprila. 11.00: O slovenski narodni pesmi (g. Luka Kramolec). — 18.40: Z letalom čez naše kraje (g. Vladimir Regally).

Sreda, 28. aprila. 18.40: Nerazrušljivost zakona (g. dr. Odar Alojzij).

Četrtek, 29. aprila. 19.30: Predavanje min. za telesno vzgojo naroda.

Petek, 30. aprila. 18.00: Delavska družina (gdč. Kristina Hafner).

Sobota, 1. maja. 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'65
1 nemška marka	Din 17'56
1 avstrijski šiling	Din 8'—
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 238'—
1 francoski frank	Din 1'97
1 češkoslovaška krona	Din 1'53
1 italijanska lira	Din 2'30